

”It’s the final countdown”.

Sådan sang Europe i midten af 80’erne. Det er jo i virkeligheden meget rammende for den situation vi står i nu. Brexit-forhandlingerne spidser i dén grad til.

Nu ved jeg ikke hvor mange af jer der kan huske teksten til Europe’s sang? Der er da i hvert fald nogle stykker af jer der ser ud som om I – ligesom jeg - har skrålet med på den i 80’erne. I vil kunne huske, at sangens første linje lyder ”We’re leaving together”. Og dér holder ligheden op. Der kommer ikke til at blive et ”dexit” – Danmark bliver i EU.

For Danmark har store fordele af samarbejdet. Fordele, som fremstår endnu klarere i dag – netop på grund af Brexit. De gevinster ved det indre marked, som vi i mange år har taget for givet - fordi de var usynlige - bliver pludselig håndgribelige.

Når vi ser, hvordan nye toldgrænser vil lægge hindringer i vejen for frihandel. Når vi ser, hvordan Brexit vil skabe flere regler, forskellige standarder og mere bureaukrati. Så fremstår værdien af det indre marked og den fri bevægelighed meget klarere.

Der er ingen tvivl om, at vi har mange ting tilfælles med briterne. Derfor er vi også kede af, at de har valgt at forlade fællesskabet. Men det er nu en gang sådan, det er. Opgaven er nu at sikre, at de forlader os på en velordnet måde.

Og allerede her kan jeg aflive en myte. Vi har *intet* ønske om at straffe briterne.

EU har fra starten af forhandlingerne gjort det helt klart, at vi ønsker det tættest mulige forhold med Storbritannien. Det er derfor, at vi blandt andet har tilbudt dem en ambitiøs frihandelsaftale, der går længere end nogen af EU's andre frihandelsaftaler.

Men vi bliver samtidig nødt til at stå fast på, at aftalen skal være *balanceret*. Man kan ikke melde sig ud af en klub og så sige, at man gerne vil have fordelene, uden de forpligtelser, der følger med. Heller ikke selvom vi godt kan lide briterne og ønsker et så tæt forhold som muligt.

Der skal med andre ord være en fair balance mellem rettigheder og forpligtelser. Det gælder ikke mindst i handelsforholdet. Ellers ender vi i en situation, hvor danske virksomheder bliver stillet overfor unfair konkurrence fra britiske virksomheder, der har adgang til det indre marked uden at skulle følge de samme regler og standarder. En dansk landmand vil kunne blive udkonkurreret af britiske landmænd, hvis de ikke skal leve op til samme krav for produktion.

Storbritannien er et vigtigt marked for Danmark. Men det indre marked og frihandel i Europa er en dansk kerneinteresse. Det bliver vi nødt til at værne om.

Vi nærmer os ”crunch time”. Og desværre må jeg sige, at det stadig er mit indtryk, at den britiske regering ønsker at få fordelene ved EU-samarbejdet, uden at påtage sig forpligtelserne. De har bevæget sig lidt, men langt fra nok.

Det gælder ikke mindst i forhold til spørgsmålet om grænsen mellem Irland og Nordirland. Her skal vi undgå en ny hård grænse, uden at vi dermed kommer til at give Storbritannien adgang til det indre marked ”ad bagdøren”.

Vi arbejder hårdt for at få en aftale på plads. Men vi er også nødt til at erkende, at der er en reel risiko for, at vi ikke får en aftale. Enten fordi vi ikke når til enighed med den britiske regering i tide. Eller fordi aftalen falder i det britiske parlament.

Et ”no-deal” scenarie vil først og fremmest ramme Storbritannien hårdt. Briterne har allerede afsat 3,7 milliarder pund til alle de nye opgaver som følger af Brexit. De har ansat 3.000 ekstra toldere. Og samtidig er pundet siden Brexit-afstemningen faldet med 20 procent. En hård exit vil koste endnu mere.

Men et hårdt Brexit vil selvfølgelig også påvirke Danmark negativt. Derfor har regeringen igangsat et arbejde på tværs af alle ministerier, så vi også er så klar som muligt, hvis det skulle komme dertil. Og så vi på forhånd kan informere virksomheder og borgere om de praktiske konsekvenser af et no-deal scenarie.

Men intet er så skidt, at det ikke er godt for noget.

Briternes farvel til EU har åbnet mange europæeres øjne for, at EU gør os alle sammen stærkere, sikrere, rigere og friere.

Selvom vi i Danmark kan meget selv, så er virkeligheden i dag, at utroligt mange ting er grænseoverskridende og derfor kræver fælles løsninger. Det gælder ikke blot handel, men også migration, sikkerhed og klima. For mig er der tre nøgleord, når det kommer til EU – fred, frihed og frihandel.

Lad mig starte med det sidste - frihandel.

Det indre marked fylder 25 år i år. Det er et af de aller-vigtigste instrumenter, vi har skabt i EU-samarbejdet. Det er helt afgørende for en lille åben økonomi som den danske, der lever af at handle med andre lande.

Vi kender tallene – men de er værd at gentage:

58 procent af vores eksport går til vores europæiske naboer.

Hvert femte job i Danmark [næsten 600.000 arbejdspladser] er direkte knyttet til eksporten til andre EU-medlemsstater.

En dansk familie er i snit 65.000 kr. rigere om året på grund af det indre marked.

Samlet set er Danmarks BNP 5 pct. højere end, hvis vi ikke var en del af det indre marked.

Det indre marked har gjort det nemmere for dansk erhvervsliv at sælge og markedsføre deres produkter i hele EU. Produkter, der før skulle godkendes enkeltvis i alle medlemslande, kan i dag godkendes på én gang. Den forenkling er afgørende for mange – særligt små - danske virksomheder. Det indre marked betyder *mindre* bureaukrati og *færre* omkostninger for virksomhederne.

Samtidig er der selvfølgelig også markeder uden for Europa, hvor danske virksomheder i stigende omfang sælger varer og tjenesteydelser. Derfor har vi en stærk interesse i, at EU udvider sit netværk af frihandelsaftaler. Og det går heldigvis fremad. Tidligere på året trådte en stor handelsaftale med Canada i kraft, og i juli undertegnede EU og Japan verdens hidtil mest ambitiøse handelsaftale.

Det er godt for Danmark!

Så når regnestykket skal gøres op, er Danmark blevet rigere i kraft af vores EU-medlemskab. Og så længe EU-medlemskabet giver sorte tal på bundlinjen, er det simpel logik for et liberalt menneske som mig, at vi også skal være en del af klubben i fremtiden.

Så én ting er frihandel. Noget andet er fred.

Der er store udfordringer i verden. Udfordringer, som påvirker os i Danmark og i Europa. Og som vi bliver nødt til at forholde os til.

For de internationale magtbalancer forskyder sig i øjeblikket.

Vi ser et mere aggressivt og uforudsigeligt Rusland, som målrettet arbejder på at destabilisere EU, og som er ansvarlig for konflikten i Ukraine, som nu er gået ind i sit femte år.

Vi ser et Kina, som fylder mere økonomisk, og som foretager store strategiske investeringer i Europa. Men også et Kina som ikke altid spiller efter vores spilleregler.

Vi ser konflikter og fattigdom i Afrika og Mellemøsten – som sender millioner af migranter mod Europa. Og skaber et meget stort pres på Europas grænser.

Vi ser et Tyrkiet som vender ryggen til europæiske værdier.

Vi ser et USA, der sår tvivl om den amerikanske opbakning til det internationale frihandelssystem og det liberale regelbaserede internationale samarbejde. Det er dårligt nyt. Det vil kun gøre os fattigere og verden mere usikker. Vi er afhængige af USA's engagement.

Vi står altså over for store udfordringer. Og EU er en vigtig del af svaret.

På den internationale scene er EU den vigtigste udenrigspolitiske platform for Danmark. Og med den globale turbulens, vi er vidne til, er EU kun blevet endnu vigtigere. Det siger jeg ikke bare, fordi jeg er udenrigsminister for et lille land. I Berlin og Paris er man også nået frem til de samme konklusioner.

Intet europæisk land kan stå alene i verden. Det er i vores egen interesse at sikre et stærkt, slankt og handlekraftigt EU, der kan komme med konkrete svar på store udfordringer som migration, klimaforandringer og terror.

Og det er i dansk interesse at sikre en klokkeklar liberal EU-stemme internationalt, der tager kampen for frihandel og værdier. For vi kan ikke regne med, at andre kæmper kampen for os – hverken nu eller efter Brexit.

Det tredje vigtige F i EU-ligningen er frihed.

Frihed er en helt central værdi i samarbejdet. Det handler om liberale frihedsværdier. Om demokrati. Om frihedsrettigheder.

Det handler også om fri bevægelighed for arbejdskraft. Tusindvis af danskere drager hvert år ud for at studere eller finde drømmejobbet i udlandet. Og i Danmark udfylder EU-borgere vitale funktioner og bidrager til dansk økonomi.

Bånd på tværs af grænser er godt for Danmark. Det beriger os. Og heldigvis er der stor opbakning til den fri bevægelighed i Danmark. Det skal vi værne om.

Så EU giver frihed. Men friheden er også baseret på tillid.

Den tillid bliver brudt, når medlemsstater som Polen og Ungarn udfordrer Domstolens uafhængighed og et levende civilsamfund. Eller når Rumænien går i en retning der kan underminere dommeres og anklageres uafhængighed.

Uafhængige domstole er afgørende for tilliden mellem medlemslande og borgere i EU - og for hele det indre markeds funktion. Hvis man investerer penge i et andet land, så er det jo afgørende at have tillid til en fair behandling, hvis der opstår tvister. Alene i Polen er der flere end 500 danske virksomheder som beskæftiger flere end 50.000 medarbejdere.

Det er centralt, at man kan stole på, at domstolene er fri for politisk indflydelse.

Danmark er en stærk stemme i kampen for disse værdier, og det skal vi også være i fremtiden.

Så frihandel, fred og frihed. Gode ord, der let kan komme til at lyde som floskler, hvis vi ikke sætter dem sammen med reelle politiske visioner.

Hvilket EU ønsker vi i grunden efter Brexit? Og hvor skal Danmark placere sig?

Nu har jeg sagt en masse godt om EU. Men det skal ikke alt sammen blive skåltaler. Der er ting vi kan forbedre. EU har for ofte gæbt over for meget.

Derfor skal vi reformere EU indefra. Vi har set de første fremskridt. I de seneste fire år har Kommissionen markant nedbragt antallet af fremsatte forslag. Men vi skal videre. Vi skal have et slankere og mere effektivt EU. Et EU som koncentrerer sig om kerneopgaverne. Der hvor EU giver merværdi. Især frihandel, gode rammer for virksomheder og håndtering af migrationen.

Vi skal *ikke* lave fælles EU-regler dér, hvor vi bedre hver for sig kan opnå de samme mål. Hvorfor skal beslutninger om, hvor meget barsel mænd skal have, træffes i EU? Der går EU for vidt, og det skal vi sige højt og klart.

Jeg og resten af regeringen har et stort ansvar for at vurdere, om – og hvor meget – et politikområde bør reguleres nationalt eller på EU-plan. Men vi har i høj grad også brug for indspil. Det er vigtigt, at vi i fællesskab stiller spørgsmålet: Hvad er det helt konkret, vi ønsker at få ud af samarbejdet?

Som jeg startede med at sige, er der ikke meget godt ved, at briterne forlader EU.

Briterne er – var - vigtige alliancepartnere for os danskere i EU. Briterne støttede op om et mere slankt og effektivt EU – ligesom os. Og de ønskede at reformere EU indefra. Vi var ikke altid enige, men på rigtig mange punkter var vi.

Storbritanniens farvel *er* derfor et tab. Det kan vi ikke komme udenom.

Men det dumme, man kan gøre i politik, er at græde over spildt mælk.

Sket er sket. Nu må vi videre. Heldigvis har Brexit-processen vist, at EU27 formår at stå sammen, når det gælder. Og nu må vi i fællesskab udstikke en kurs, der sikrer, at vi i fællesskab kan sikre endnu mere fred. Endnu mere frihed. Og endnu mere frihandel.

Tak for ordet.